

DEÁK FERENC MEGYEI
ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár 2018. évi beszámolója

Zalaegerszeg

Kiss Gábor igazgató

2019. február 27.

TARTALMI SZEMPONTOK A MEGYEI HATÓKÖRŰ VÁROSI KÖNYVTÁRAK 2018. ÉVI BESZÁMOLÓJÁNAK ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A vezetői összefoglaló lényege a 2018. évi eredmények értékelése, erősségek/gyengeségek bemutatása, következtetések megfogalmazása. Kérjük térjen ki az intézmény 2018. évi szakmai stratégiájának kiemelt céljainak és ezek megvalósítását szolgáló intézkedések rövid szöveges bemutatására.

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár 2018. évi tevékenységének legfőbb stratégiai célja az volt, hogy a könyvtár mindinkább megfeleljen a használói környezet elvárásainak, alkalmazkodni tudjon a változó körülményekhez. Célul tűztük ki, hogy a könyvtár szolgáltatásrendszere, szervezete, infrastruktúrája, humán erőforrása alkalmassá váljon a korszerű, minőségi tevékenység végzésre, a használók megelégedésére, szabadon és akadálymentesen biztosítsa a könyvtári dokumentumok legszélesebb körét, az információs szolgáltatásokat, kulturális és közösségi programokat.

E célok megvalósítását szolgálta az intézmény által elnyert három európai uniós pályázat és további belföldi pályázatok valamint egyéb támogatások, lehetőségek. Európai uniós forrásból jelentős infrastruktúra fejlesztésre nyílt lehetőségünk: az EFOP-4.1.8.16 kódjelű, az oktatási célú terek fejlesztését támogató projekt keretében több mint 82 millió Ft-ot fordíthattunk három könyvtáráépületünk modernizálására, korszerű információs technológia, eszközök, szoftverek, bútorok beszerzésére, illetve az akadálymentesítésre. A projekt befejezésével nagymértékben korszerűsödött mindhárom épületünk olvasókat kiszolgáló része, klimatizálás, világításkorszerűsítés, álmennyezet és árnyékolás, önműködő ajtók, oktatást segítő számítógépek, digitalizáló eszközök, hangosítás, kényelmes és célszerű bútorok kerültek beszerzésre, beépítésre. A könyvtár információs szolgáltatásai, adatbázisai is bővültek, illetve a korábbiak megújultak. A Zalaegerszegi Tankerület beruházásában új épületszárny készült a csácsbozsoki fiókkönyvtár számára, ahol szintén megújult a kiszolgáló tér, jelentős mértékben a bútorzat is. Az akadálymentesítési program keretében készültek az önműködő ajtók, vezetősávok, Braille-táblák, indukciós hurkok, beszerzésre került egy nagyító-felolvasó készülék és felolvasó-programok is.

Az oktatást illetve az egész életen át tartó tanulást két, 2018-ban indult európai uniós pályázat is támogatja: az EFOP 3.3.2 pályázat az oktatási intézményekkel kötött együttműködési megállapodások alapján valósul meg, az EFOP 3.7.3 pedig különböző lakossági csoportok, civil szervezetek számára kínálja fel az életen át tartó tanulási, képzési lehetőségeket. Ezeket további belföldi források, pl. a Nemzeti Kulturális Alap pályázatai, alapítványi hozzájárulások is támogatták: így került sor olvasótáborok tartására, könyvtárosok, pedagógusok megyei szintű továbbképzésére, információs kompetenciákat fejlesztő tanfolyamokra, vetélkedőkre, szavalóversenyekre. A könyvtárunk és a KIFÜ NIIF között fennálló együttműködési megállapodás szerint végeztük a partner közgyűjtemények, oktatási intézmények számára Zalaegerszegen az internet szolgáltatást, és jelentős fejlesztéseket is végrehajtottunk a közvetítő hálózaton.

A könyvtári szolgáltatások minőségének javítása érdekében átdolgoztuk a Könyvtárhasználati Szabályzatot és jóváhagyásra felterjesztettük fenntartónkhoz. Beleépítettük a GDPR kötelező elemeit, és új szolgáltatási opciókat, kedvezményeket is kidolgoztunk, jelentős lépést téve a teljes körű intézményegyesítés irányába; a minőségbiztosítás több más elemét is sikerült megvalósítanunk, életbe léptettük a Panaszkezelési Szabályzatot, kidolgoztuk a Magatartási kódexet és az Értékrendet. Munkatársaink felkészültsége érdekében számos esetben biztosítottunk képzési, továbbképzési lehetőségeket, konferenciákon, szakmai tanácskozásokon való részvételt. Jelentős számban és tevékenyen vettünk részt az MKE 50. keszthelyi vándorgyűlésének megszervezésében és lebonyolításában. A humán erőforrás megtartása és motiválása érdekében továbbfejlesztettük az elismerési lehetőségeket, gyakrabban és céltudatosabban éltünk ezekkel a lehetőségekkel.

Ebben a szellemben működtettük a Kistelepülési Könyvtárellátási Rendszert (KSZR) is, amely 2018-ban is 245 településre terjedt ki, de az év során egy újabb könyvtárellátási megállapodás is létre jött, Gelse község önkormányzatával, amely 2019-től csatlakozik a rendszerhez. Az év során jelentős

fejlesztéseket hajtottunk végre a kistérségi könyvtárakban, számos helyen teljesen vagy részben megújult a könyvtárbelső, bútorzat, a rendelkezésre álló informatikai eszköztár. Csaknem teljes mértékben rögzítésre került az elektronikus katalógusban a települések saját állományát képező állományrész, megtörténtek a szükséges állományellenőrzések, így az elektronikus kölcsönzésnek és a teljeskörű visszakérhetőségnek a feltételei rendelkezésre állnak. Folyamatosan szerveztük a kulturális-közösségi programokat, illetve a lakosság digitális írástudását, kompetenciáit fejlesztő tanfolyamokat.

SWOT analízis

ERŐSSÉGEK

- Tapasztalt, szakképzett munkatársak
- Elhivatottság
- Széleskörű és jól működő partnerkapcsolati háló
- Szolgáltatások sokszínűsége
- Célcsoportok jó ismerete
- Integrált rendszer összekötő szerepe
- Jól felépített és feltárt gyűjtemény
- Olvasói igényeknek megfelelő nyitva tartás
- Pályázati lehetőségek kihasználása
- Stabil informatikai és technikai háttér
- Empatikus vezetés
- Modernizált honlap lehetőségeinek kihasználása
- Megújulásra kész szervezet
- Megyei kulturális sokszínűség, helyi közösségek támogatása

GYENGESÉGEK

- Épület korszerűtlensége
- Munkatársak motiválásának hiánya
- Elismerési lehetőségek szűköse
- Hiányos külső kommunikáció
- Hiányos belső kommunikáció
- Körülményes hivatali út
- Lassú döntéshozatal
- Kompetenciafejlesztés nem megfelelő
- Szakmai publikáció kevés
- Fejlesztendő infrastruktúra az olvasók kiszolgálására
- Munkatársak túlterheltsége
- Intézményegységek együttműködésének hiányosságai
- Hatékonyságvizsgálatok hiánya
- Kevés a fiatal, dinamikus munkatárs
- Ifjúsági korosztály eredményes bevonása kevés

II. SZERVEZETI KÉRDÉSEK:

A 2018. évben végbement szervezeti átalakítások, személyi változások, alapidokumentumok módosításainak ismertetése.

Könyvtárunk szervezeti struktúrája és alapidokumentumai nem változtak, a munkatársak között kisebb átrendeződés történt: eggyel kevesebb egyéb felsőfokú végzettségű munkatársunk volt, egy teljes munkaidős szakképzett munkatársunk részmunkaidős lett, és kettővel növekedett a középfokú végzettségűek száma.

		2017. tény	2018. terv	2018. évi tény	
Összlétszám (fő, töredék is lehet)		54	54	54	
Ebből vezető vagy magasabb vezető (fő, töredék is lehet)		7	7	7	
Könyvtári szakmai munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	38	38	
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	38	38	37,5
	Középfokú szakk. (kvtár asszisztens, adatrögzítő-OKJ)	<i>összesen</i>	6	6	8
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	6	6	8
	Egyéb felsőfokú	<i>összesen</i>	3	3	2
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	2,5	2,5	2
Mindösszesen könyvtári szakmai munkakörben		<i>összesen</i>	47	47	
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	46,5	46,5	47,5
Egyéb alkalmazott	Egyéb alkalmazott felsőfokú	<i>összesen</i>			
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>			
	Egyéb alkalmazott középfokú	<i>összesen</i>	7	7	7
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	6,5	6,5	6,5
Mindösszesen egyéb alkalmazott		<i>összesen</i>	7	7	
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	6,5	6,5	6,5
Összes létszám:		54	54	54	
Önkéntesek száma					
Közfoglalkoztatottak száma		9	5	7	

III. SZAKMAI MŰKÖDÉS:

Nyitva tartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitva tartás, változások)

A nyári zárva tartás a *felújítás* miatt hosszabb volt, mint az előző évben. A téli zárva tartás nem érintett munkanapot.

Az „Ebből nyitvatartási napok száma” alatt a teljes éves nyitva tartási napot írtuk be a beszámolóba.

1.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Heti nyitvatartási órák száma (a könyvtár székhelyén) (óra)	46,5	46,5	46,5	100
Heti nyitvatartási órák száma a fiókkönyvtárakban (összesítve, óra)	173	173	118,5	100

Hétféligi (szombat, vasárnap) nyitva tartás (óra)	15,5 4	15,5 4	4	100
16 óra utáni nyitva tartás (óra)	34,5 8,5	34,5 8,5	8,5	100
Nyári zárva tartási idő Munkanapok száma:	107 15	107 15	31/26	173
Ebből nyitvatartási napok száma:	286	286	264	92
Téli zárva tartási idő Munkanapok száma:	30 24	30 24	7/0	100
Ebből nyitvatartási napok száma:	286	286	264	92

2. Az intézmény szakmai szervezeti egységei által végzett tevékenységek ismertetése

Kérjük, hogy az adott szakmai tevékenységet először szövegesen ismertesse, majd azt a vonatkozó táblázat kövesse.

2.1 Gyűjteményfejlesztés

A 2018. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése.

A gyűjteményfejlesztésre fordított összeg kis mértékben emelkedett, terveinknek megfelelően alakult. A 2017. évi ODR támogatást a tavasz folyamán használtuk fel 850.000 Ft nettó összegben. Az Érdekeltségnövelő támogatás 414.164 Ft-tal járult hozzá forrásainkhoz. A folyóiratok előfizetése a tervezettnél nagyobb, mivel az Apáczai Csere János Tagkönyvtár számára a választék bővítése érdekében számos új lapot rendeltünk meg. Az AV dokumentumokra továbbra is mutatkozik olvasói igény, ezért a korábbi évek nagyságrendjében fordítottunk forrást a beszerzésükre.

Állománygyarapítás

A könyvtár gyűjteményét a Gyűjtőköri Szabályzatban megfogalmazott elveknek megfelelően gyarapítottuk. Az új dokumentumok többségét a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. szállította közbeszerzési szerződés keretében. A rendelést közös rendszerben, de szolgáltatási színhelyenként, az olvasói igények gyors kielégítése érdekében végeztük.

Kiemelten figyeltünk a Zala megye területére vonatkozó helyismereti művek, információk beszerzésére, kötelempéldányok begyűjtésére. A nemzetiségi lakosok könyvtári ellátását segítő kiadványok gyarapítása terén sikerült az előző évi beszerzést meghaladni. 129 db idegen nyelvű dokumentumot is beszereztünk.

Jóval több gyermekkönyvvel és zenei CD-vel gyarapodott állományunk, részben a Márai programok keretében ajándékkal.

Az állomány éves gyarapításának darabszáma kissé elmarad az előző évitől. Ennek oka a dokumentumok átlagárának növekedése, valamint az NKA Könyvtámogatási Program konszolidálódása: a kiadók által küldött kiadványok száma jelentősen mérséklődött a korábbiakhoz képest.

A folyóiratok előfizetése öt szolgáltatási hely olvasó közönsége számára összehangoltan történt. Törekedtünk a digitálisan előfizetett és az ingyenesen hozzáférhető online folyóiratok használatára. Az AV dokumentumok körében figyelmet fordítottunk a hangos könyvek kínálatának bővítésére, igényes zenei kiadványok gyűjtésére, a használók igényeinek megfelelő DVD filmek választékának bővítésére.

Rendszeresen ajándékoznak olvasóink régi könyvállományukból a könyvtárnak. A felajánlásokról legtöbbször a helyszínen döntünk: csak az állományba beilleszthető illetve kiadásra alkalmas adományokat fogadjuk el.

Ajándékozással 2.425 db dokumentummal gyarapodott állományunk 6.464.125 Ft értékben. Ebből 800 db 2.466.175 Ft értékben az NKA Könyvtártámogatási Program keretében érkezett. 2018-ban vettük állományba a Márai VII. és a Márai VIII. programban kapott ajándék kiadványokat is: összesen 923 db-ot 2.251.533 Ft értékben.

Állománykorszerűsítés

A dokumentumok fizikai, tartalmi avulása, az olvasói szokások megváltozása következtében, folyamatosan végeztük a tervszerű állományapasztást, a törlésre kerülő dokumentumok leválogatását és a törlési adminisztrációt.

A központi könyvtárban a közösségi terek kialakítása során több állományrészről volt szükség törlésre vagy a dokumentumok áthelyezésére. A József Attila Városi Tagkönyvtárban elkezdjük a duplumraktár főlőpéldányainak leválogatását és folyamatos kivonását állományunkból. A közösségi terek átalakítása miatt a szabadpolcos tér állományának szűkítésére került sor az Apáczai Csere János Tagkönyvtárban is. Így összességében a tervezetthez képest jóval több dokumentum került selejtezésre.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Gyarapításra fordított összeg (bruttó Ft)	13294285	15382500	15 665 897	118
- ebből folyóirat (br. Ft)	3321849	3057000	3 447 285	104
- ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum (br. Ft)	779800	682500	763 475	98
Kötelespéldányként kapott és nyilvántartásba vett dokumentumok száma (db)	39	45	38	97
Gyermekkönyvtárba/részlegbe bekerült dokumentumok száma (db)	2322	2600	2 945	127
Helytörténeti gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	336	360	320	95
Nemzetiségi gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	20	25	63	315
Zenei gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	54	55	101	187
A könyvtári állomány éves gyarapodása összesen	8977	9200	8 659	96
A gyűjteményből apasztott dokumentumok száma	6992	6200	11 477	164

2.2 Gyűjteményfeltárás

A 2018. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése.

A feldolgozást a TextLib integrált könyvtári rendszer szerzeményezés moduljának segítségével végeztük. Az egyedi és csoportos leltárkönyvek vezetése számítógépen zajlik. Az analitikus feldolgozással a dokumentumokban, folyóiratokban megjelenő helyismereti cikkek és gyakran keresett témák anyagának hozzáférhetőségét kívántuk fokozni, az ODR szolgáltatás érdekében is. Valamennyi adatbázisunk dokumentumainak leírásait folyamatosan ellenőrizzük, pontosítjuk, kiegészítjük, segítve a minél sokoldalúbb visszakereshetőséget.

A bekötött folyóiratok archiválását, tárolását a két könyvtári gyűjtemény anyagának összehangolásával, és az online elérhetőség figyelembevételével végeztük.

Folyamatosan karban tartottuk és gondoztuk a számítógépes hálózatot és az adatbázisokat, végeztük a szükséges mentéseket, archiválásokat, biztosítottuk az elektronikus katalógus elérhetőségét a honlapokon és a Zalai Tudástár felületén.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	22200	22600	24873	110
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	22200	22600	24873	110
Országos gyűjtőkörű cikkadatbázisba betöltött rekordok száma	184	185	182	99
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	0,5	0,5	0,5	100
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama napokban kifejezve (átlagosan)	5	5	5	100
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	100	100	100	100

2.3 Állományvédelem

A 2018. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése.

Az év során jelentős mértékű, a korábbi éveket meghaladó mennyiségű kötetzeti munkára került sor, elsősorban intézményi szükségleteket kielégítve. Ebben egész-és félvázson kötések, nagy mennyiségű puhakötés, rendezvényekhez kisnoteszek, egyéb ajándékok, születésnap kiadványok és restaurált dokumentumok egyaránt szerepelnek. Könyvtárunk igényei mellett a lenti városi könyvtár, a Göcseji Múzeum és a Mindszenty Kamarakórus számára végeztünk kötetzeti és restaurálási feladatokat. Összesen 65 restaurálási munkánk volt, amelyből 11 saját, muzeális dokumentumunk. A tárgyévben biztonsági jellel 3811db dokumentumot láttunk el. A muzeális dokumentumok száma nem változott, folyamatban van a meglévő állomány felmérése, és ezután történő átsorolása a muzeális dokumentumok közé.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás,	2184	2200	2605	119

savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma				
Muzeális dokumentumok száma	255	252	252	100
Restaurált muzeális dokumentumok száma	15	12	11	91
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	73	30	0	0
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	150021	154000	153832	102
A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	5	5	5	100

2.4 Tudományos kutatás

A 2018. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése (kutatónapok megítélésének kritériumai, ellenőrzése)

Egy tudományos munkakörben foglalkoztatott munkatársunk volt, aki munkaidejében végezte a kutatómunkát, sajnos a nyáron elhunyt.

A helytörténeti kutatás terén együttműködtünk a megye más közgyűjteményeivel, közösen is készítettünk publikációkat, kiadványokat, pl. a *Széchenyi és Zala* tanulmánykötetet, szerveztünk konferenciát, a *Zalaegerszeg és az első világháború* c. tudományos ülést.

A könyvtár szakemberei a szakmai munkájukhoz, előadásaikhoz a 2018-as évben is több témában végeztek tudományos kutatást, (*A reformáció és ellenreformáció Zala megyében, Lékai László bíboros élete és munkássága, A Magyar Könyvtárosok Egyesülete vándorgyűléseinek története*) amelyek publikációkban is megjelentek. További publikációk voltak a Pannon Tükörben megjelent *Keresztury Dezső és Zalaegerszeg* című tanulmány, és a *Zalai könyvtári levelező* című szakmai folyóiratban közölt írások.

Az *intézményi felújítás* azonban sok időt és energiát kívánt meg munkatársainktól, így a tervezettnél kevesebb kutatás valósult meg.

Országos terjesztésű kiadványokban megjelent tanulmányok: Kiss Gábor: *Keresztury Dezső és Zalaegerszeg* = Pannon Tükör 2018. 3.

Az intézmény által megjelentetett kiadványok: Zalai Könyvtári Levelező (2 szám), valamint a Zala megye településeinek könyvtári ellátása, az NKA támogatással megjelent Széchenyi és Zala című tanulmánykötet.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Kutatómunka éves időalapja (munkaóra/év)	163	160	80	50
Tudományos kutatások száma	7	7	3	42
A könyvtár összes publikációinak száma és ebből a könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma	41/36	41/36	38/32	88
Idegen nyelvű publikációk száma	0	0	0	0
Nemzetiségi nyelvű kiadványok, publikációk száma	0	0	0	0
A könyvtár által kiadott kiadványok száma	5	5	4	80
A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma	35	35	39	114
A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	12	12	13	108
A könyvtár által szervezett konferenciák száma	8	8	7	87
A könyvtár által szervezett konferenciákon résztvevők száma	465	465	420	90
A könyvtár szakembereinek konferencián való részvételének száma	18	18	24	133
A képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	27	27	59	218

Szakértői tevékenység:

Szakértői tevékenységet Kiss Gábor, Nitsch Erzsébet és Sebestyén Horváth Margit végzett, az EMMI megbízásából a nyilvános könyvtárak működési feltételeinek vizsgálatában illetve az IKSZ és az MKE delegálásában vezetői pályázatok elbírálásában.

A könyvtár által szervezett szakmai napok, konferenciák:

Megyei szakmai műhelynapra (a KSZR-es programokon kívül) 7 alkalommal került sor az év folyamán. Év elején a statisztikai adatszolgáltatás és beszámoló és munkaterv készítéséhez adtunk szakmai segítséget. Májusban a DJP pontot üzemeltető könyvtárak számára került sor szakmai napra. Júniusban került sor a nyilvános könyvtárak beszámolóinak értékelésére. Novemberben - NKA támogatással - Közösség, tudás, élmény, kreativitás: Az élő könyvtár címmel megyei szakmai napot tartottunk Zalaegerszegen és Nagykanizsán.

A Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely szervezésében áprilisban „A kaméleon pedagógus így csinálja!” A digitális kor kihívásai a modern pedagógus eszközei és lehetőségei a tanításban. FLOW élmény az oktatásban” címmel volt továbbképzés gyermekkönyvtárosoknak és

pedagógusoknak. Novemberben „*Kérdések és válaszok a sikeres tanórához*” címmel került sor az őszi továbbképzésre.

Kiemelt feladat volt az MKE 50. Vándorgyűlésének megrendezése Keszthelyen, amelynek egyik szervezője az MKE Zala Megyei Szervezete. Az intézményből 17 munkatárs segítette a program sikeres lebonyolítását. A zalai szervezet szekcióját Sebestyénné Horváth Margit vezette, előadásokat tartott Kiss Gábor, dr. Gyenes Imre, Kovácsné Pacsai Edit és Sebestyénné Horváth Margit.

Képzések, továbbképzések:

A *Cselekvő Közösségek* képzésein vett részt 2 fő, a Digitális Jólét Program által indított tanfolyamon 4 kollégánk tanult.

Együttműködési megállapodás alapján *Az én könyvtáram* projektben két munkatársunk, Dóráné Mészáros Anikó és Gyapay Vera megyei szaktanácsadóként dolgozik; 2 alkalommal vettek részt képzéseken. A megyéből 6 mintaprogram került kipróbálására más megyében, ebből 3 foglalkozási tematikát intézményünk munkatársai, Tóth Renáta, Jasztrab Istvánné és Sámson Bernadett készítettek. 4 helyszínen volt a megyében mintaprogram kipróbálás, köztük egy a könyvtárunkban. A foglalkozást Gyapay Vera vezette.

Segédkönyvtáros képzésre jár két munkatársunk, egyikük decemberben be is fejezte a képzést. Mesterképzésben 3 kollégánk vett részt. Egy munkatársunk *Az én könyvtáram* projekt „Felkészülés a könyvtári szaktanácsadói feladatokra” című képzésén vett részt; ugyancsak *Az én könyvtáram* projekt által indított „A könyvtárosok szerepe a tanulást támogató könyvtári szolgáltatások megvalósításában” elnevezésű tanfolyamot végezte el két kollégánk. 16 munkatársunk jelentkezett „A fényképezéstől a mozgóképig” című belső tanfolyamra. A SZEFIT által szervezett kommunikációs tréningen 12 dolgozónk vett részt. Egy másik belső képzést is szervezett intézményünk az EFOP-3.7.3 projekt keretében: a *jelnyelvi* képzést 17 munkatársunk látogatja.

Országos konferenciákon való részvétel:

Számos országos konferencián vettünk részt, köztük az Internet Fiesta záró rendezvényén, az OSZK Könyvtári Intézet által szervezett konferenciákon, a szekszárdi Zöld könyvtár konferencián, a pécsi TÉR szakmai napon, EFOP-os pályázati tájékoztatókon, továbbá regionális KSZR műhelynapokon jártunk Szekszárdon, Pécsen, Kaposváron, Keszthelyen.

3. Megyei hatókörű városi könyvtár területi feladatellátása

3.1 Kötelespéldány szolgáltatás

Könyvtárunk a vonatkozó jogszabályok figyelembe vételével ellenőrizte a megye területén a kötelespéldány szolgáltatást; kismértékű javulás tapasztalható, de még számos kiadó van, aki nem ismeri vagy nem tartja be az előírásokat, ezért a megyében megjelenő kiadványok jelentős része más úton, ajándékképpen vagy csere útján került be gyűjteményünkbe. Az elektronikus dokumentumokat a vonatkozó jogszabály alapján átadjuk az OSZK-nak archiválásra.

3.2 ODR tevékenység

Az Országos Dokumentumellátó Rendszer keretében részt vettünk a nyilvános könyvtárak között folyó könyvtárközi kölcsönzésben, melyhez teljes állományunkat rendelkezésre bocsátottuk. A megye könyvtárai számára is végeztünk könyvtárközi kölcsönzést. 2018-ban is pályáztunk az Emberi Erőforrások Minisztériumához az ODR szolgáltatáshoz való

hozzájárulásra, mely dokumentumállományunk bővítéséhez és a postai küldés költségeinek viseléséhez járult hozzá. A támogatás összege: 1 millió Ft.

3.3 Területi ellátó munka – szervezési megoldások, szakmai tanácsadás, közös fejlesztések, dokumentum- és információszolgáltatás, a normatíva és az érdekeltségnövelő támogatás felhasználása. (szöveges ismertető, tendenciák bemutatás)

Könyvtári hálózat Zala megyében

A megyében 2018-ban 13 nyilvános települési könyvtár (a megyei könyvtár mellett 8 városi, 4 községi könyvtár) és 245 könyvtári információs és közösségi hely működött. Az alábbi táblázat a lakosság szám szerinti bontásban mutatja be a zalai könyvtári hálózatot.

Település	Szolgáltatóhely	Községi könyvtár	Városi könyvtár	Megyei könyvtár	Összesen	%
1-500 lakosú település	159				159	61,63
501 - 1000 lakosú település	57				57	22,09
1001 - 1500 lakosú település	18	2			20	7,75
1501 - 5000 lakosú település	11	2	4		17	6,59
5000 lakos feletti település			4	1	5	1,94
Összesen	245	4	8	1	258	100,00

Könyvtárunk, mint megyei hatókörű városi könyvtár a megye egész területére vonatkozóan ellátja a CXL. törvény 55. § (1) bekezdésében és a 65. § (2) bekezdésében foglaltakon túl állami feladatként a 66. §-ban előírt feladatokat:

- a) ellátja a megyei kötelempéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokat,
- b) szervezi a területén működő könyvtárak együttműködését,
- c) végzi és szervezi a megye nemzetiséghez tartozó lakosainak könyvtári ellátását,
- d) a települési könyvtárak tevékenységét segítő szolgáltatásokat nyújt,
- e) szervezi a megyében működő könyvtárak statisztikai adatszolgáltatását,
- f) végzi az iskolán kívüli könyvtári továbbképzést és szakképzést,
- g) működteti a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert, szervezi a könyvtári, információs és közösségi helyek részvételét a kulturális alapellátás kiterjesztésében,
- h) megállapodás alapján biztosítja a települési önkormányzatok számára a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott feladatainak ellátását a 64. § (3) bekezdése szerinti könyvtári, információs és közösségi helyen,
- i) koordinálja a települési könyvtárak fejlesztését, ennek keretében javaslatot tesz a megyében működő városi könyvtárak és a települési nyilvános könyvtárak fenntartóinak a könyvtár fejlesztésére a miniszter rendeletében meghatározott szakmai követelmények érvényesítése érdekében,
- j) koordinálja a települési könyvtárak minősítésének előkészítését,
- k) ellátja az Országos Dokumentumellátási Rendszerről szóló kormányrendeletben a szolgáltató könyvtár számára meghatározott feladatokat,

- l) évente két alkalommal a könyvtári szolgáltatások megvalósításával kapcsolatos információs szakmai műhelynapot szervez a megyében lévő városi könyvtárak könyvtárosai számára,
- m) ellátja a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos feladatokat,
- n) elektronikus formában megőrzi és hozzáférhetővé teszi a települési könyvtárak éves szakmai beszámolóját és munkatervét.

A megye települési könyvtárai közötti együttműködés formái:

- Hálózati együttműködés, a kistelepülési könyvtári ellátás megszervezése
- Információs együttműködés
- Szakmódszertani együttműködés
- Közös projektek

A rendszeres kapcsolattartás formái:

- Személyes találkozók, helyszíni látogatások
- Hálózati értekezletek, megyei szakmai műhelynapok
- ZALATÁR levelező lista
- Honlap (<http://kszr.dfmvk.hu/>) – folyamatosan aktualizáltuk (hírek, események, galéria, stb.)
- Kiadványok:
 - Zalai Könyvtári Levelező
 - KSZR Hírlevél
 - TEKE (2018.)
 - Szórólapok, ismertető, naptár stb.
- Egyéb (telefon, levelezés)
- e-mail,
- közösségi oldal: <https://www.facebook.com/ZalaMegyeiKSZR?ref=hl>
- blogoldal: <http://konyvtariminosseg.blogspot.hu/>

A *szakmai információkat* közzétettük honlapunkon, valamint e-mailben és levélben is értesítettük az érintetteket (pl. a költségvetési törvényben előírt jogszabályok közzététele).

A korábbi évekhez hasonlóan továbbra is felhívtuk a figyelmet a megjelenő új pályázatokra, valamint segítséget is nyújtottunk a *pályázatok* készítésében (NKA, Digitális Jólét Program pályázat).

Az NKA eszközfejlesztés pályázaton a megyében két település, Keménfa és Bezeréd község pályázott. Keménfa 1 381 036 forintot, Bezeréd 1 114 425 forintot nyert a könyvtári bútorzat megújítására.

A GINOP-3.3.1-16-2016-00001 azonosítószámú „Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése” kiemelt projekt keretében országosan 1500, a megyében 137 DJP - pont létesült. A pályázatok elkészítését segítettük. A megyei koordinátor szerepét munkatársunk, Kovácsné Pacsai Edit látja el.

A szakértői vizsgálatok során korábban segítettük a zalai könyvtárakat a vizsgálatra való felkészülésben, a hiányzó alapidokumentumok elkészítésében. 2018-ban azonban nem volt a megyében szakértői vizsgálat.

A könyvtári programok sikeres megrendezésében kiemelkedő jelentősége van a könyvtárak összefogásának, mert a költségek évről évre magasabbak. Így a megyei könyvtárba meghívott előadók számára vidéken is tartottunk programokat. A legjelentősebb rendezvénysorozatok voltak: az Internet Fiesta, a Költészet Napja, a Gyermekkönyvnapok és az Ünnepi Könyvhét, az Őszi Könyvtári Napok és Zalai Gyermekkönyvhetek. 2018-ban is megrendeztük a József Attila Megyei Versmondó versenyt. Az országos kampányok weboldalain rögzítettük a zalai programokat. Március 22-29 között az Internet Fiesta keretében a megyében 39 intézményben

95 programra került sor, amelyről a záró konferencián előadás formájában számoltunk be, munkánkat az Informatikai és Könyvtári Szövetség is elismerte. Október 1-7. között az Őszi Könyvtári Napokon 93 településen 241 programra került sor.

Nagyon fontos számunkra munkatársaink és a megye könyvtárosainak iskolarendszerű és iskolán kívüli *továbbképzése*, ismereteik karban tartása. Erről a 2.4 pontban írunk részletesebben. Az MKE 50. Vándorgyűlésén a szervező munkát és a lebonyolítást intézményünkben 17 munkatárs segítette és többen előadást is tartottak.

Éves kötéseti és restaurálási terv alapján végeztük a megyei és városi könyvtár, valamint a megyei könyvtárhálózat könyveinek, periodikáinak kötését, javítását, restaurálását, a műhelyben meghívók, kiadványok, ajándékok készültek.

Az év végén eljuttattuk a megye könyvtáraiba a módosított beiratkozási és munkanaplókat és egyéb űrlapokat, amelyek lehetővé teszik a könyvtárakban folyó munka dokumentációját.

Kiadtuk a Zalai Könyvtári Levelező 2017. 2. és 2018. 1. számát és a Zala megyei könyvtárak statisztikai mutatói és címjegyzékét a 2017. évi statisztikai adatok alapján. Mindkét kiadvány elérhető a honlapunkon, valamint nyomtatásban is hozzáférhető.

A 2018. évi dokumentum-beszerzésre fordított összeg alapján könyvtári célú érdekeltség-növelő támogatást a megyében 11 települési önkormányzat kapott: összesen 6 265 507 Ft került a megye könyvtáraihoz, amellyel növelni tudják az idei dokumentum-beszerzési keretet.

3.4 A kistéleplési könyvtári ellátás megszervezése – rövid összefoglaló, hiszen a KSZR szolgáltatás bemutatása külön dokumentumban történik

2018-ban a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár 245 település könyvtári ellátását végezte. A szolgáltatás 174 473 540 Ft állami támogatásból valósult meg. Az összeg felhasználását, illetve a 2018. évi feladatokat a KSZR munkatervben terveztük meg. A terv tartalmazta a KSZR szolgáltatáskínálatát, az egyes kistélepléseken megvalósítani tervezett szolgáltatás-fejlesztéseket, a megyei és városi könyvtár által a kistéleplések számára elvégzett központi feladatokat, a szolgáltatások minőségének biztosítását megvalósító módszereket. A terv elkészítésébe bevontuk az önkormányzatokat is. Kérdőívvel mértük az igényeiket és elégedettségüket, javaslatot kértünk arra vonatkozóan, hogy milyen változásokat szeretnének. A rendelkezésre álló összeget külön alszámlán kezeltük, és a 39/2013. évi EMMI rendeletben meghatározott szakmai feladatokra használtuk fel.

A munkatervet és a 2017. évi beszámolót a március 31-i határidőre eljuttattuk az EMMI-be. A kistéleplések számára készült beszámolókat májusban postáztuk az önkormányzati közös hivatalokba.

Az ellátás megszervezéséhez a hatékonyság és gazdaságosság elveit figyelembe véve igénybe vettük a városi könyvtárak (Keszthely, Lenti, Nagykanizsa, Letenye) közreműködését. A városi könyvtárakkal kötött megállapodás folyamatos. A keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár 41, a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár 45, a Városi Könyvtár Lenti 50, a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár 26 települést lát el. A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár közvetlenül 83 településen végezte a szolgáltatást. Az év második felében szerződést kötöttünk Gelse településsel is, így 2019-ben már 246 településnek szolgáltatunk. Év végén az elmúlt 5 év észrevételei, tapasztalatai alapján a könyvtárellátási megállapodások megújítására is sor került.

Az év elején a költségvetést a városi könyvtárakkal egyeztetve készítettük el. Folyamatosan figyelemmel kísértük az előirányzat felhasználását (Google DRIVE táblázatok megosztásával). A dokumentum-ellátást a községi szolgáltató helyek számára letéti ellátás formájában biztosítottuk továbbra is. A szolgáltató helyek az év folyamán 5-6 alkalommal kaptak bővítést. A könyvek beszerzésére márciusban fejeződött be a közbeszerzési eljárás, a KELLO-nál megvásárolt könyvekre 36%-os kedvezményt kaptunk.

A könyvek mellett nagy sikere van a települési könyvtárakban a magazinoknak, folyóiratoknak. Intézményünk koordinálja a 245 település folyóirat igényének felmérését, megrendelését, panaszkezelését. A magazinok 2 terjesztőtől (Posta, KELLO) érkeznek. 2018-ban 203 féle hírlap járt a településekre, összesen 1896 darabot fizettünk elő.

Az alábbiakban a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár közvetlenül ellátott településein végzett feladatokat ismertetjük (a városi könyvtárak által elvégzett feladatokat a részletes KSZR beszámoló tartalmazza):

Folyamatosan végeztük a kistelepülések saját állományának karbantartását. Mivel 2016. végére a megyei könyvtárhoz tartozó 83 település saját állománya bekerült a TextLib integrált rendszerbe, ezért 2017-től csak az ajándék könyvekre korlátozódott az elektronikus rögzítés, leltározás. Sokkal nagyobb hangsúlyt helyeztünk a selejtezésre, igyekeztünk a tartalmilag elavult és fizikailag elhasználódott dokumentumokat kivonni az állományból.

Tételes állományellenőrzést végeztünk 24 településen (Hottó, Zalavég, Söjtör, Sárhida, Zalaboldogfa, Zalacséb, Zalaháshágy, Zalaistvánd, Zalaszentlőrinc, Zalaigrice, Pakod, Vaspör-Velence, Zalatárnok, Bak, Nemessándorháza, Lickóvadamos, Ormándlak, Pusztaederics, Pókaszepetk, Tófej, Nagypáli, Vasboldogasszony, Bezeréd, Teskánd). Az állományellenőrzések alkalmával elvégeztük a szükséges apasztási munkákat is, majd állományrendezést hajtottunk végre. Nagyobb selejtezés volt még Kispáli, Kustánszeg, Nagykutas, Orbányosfa, Pethőhenye, Szentpéterúr településeken. A bútorzat megújulása vagy egyéb felújítási munkálatok miatt könyvtárat rendeztünk még Nagykutason, Kustánszegen, Vöcköndön, Dötkön.

A helyszíni látogatások során segítettünk a kölcsönző könyvtárosoknak a raktári rend kialakításában, adminisztrációs feladataik elvégzésében. Könyvtárközi kölcsönzés keretében a DFMVK állományából további 440 dokumentumot jutattunk ki a kistelepülésekre.

A települési igények alapján folyamatosan szerveztünk könyvtári, közösségi, kulturális programokat.

Segítettük a települési könyvtárhasználókat a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az egész életen át tartó tanulás folyamatában. Az előző évek hagyományait követve gyakorlati jellegű kezdő és haladó számítógép- és internethasználó tanfolyamokat tartottunk. A szolgáltatás olyannyira népszerű, hogy a települések igényei szerint 10 internethasználói tanfolyamra került sor.

A településen szervezett programokon lehetőséget biztosítottunk a kortárs írók megismerésére, az olvasás népszerűsítésére, a helyi előadók és művészeti csoportok bemutatkozására is.

Bálint Ágnes író halálának 10. évfordulója alkalmából *Csudaszép életem volt. Meseszép* címmel megyei olvasásnépszerűsítő vetélkedőt hirdettünk; *A mi könyvtárunk* címmel videópályázatra, „*Fel a netre öregem*” címmel online vetélkedőre került sor.

Folytattuk a KönyvtárMozi program szervezését, népszerűsítését. 2018-ban 27 település adott helyet a vetítéseknek, ebből 6 község új belépőként regisztrált. 67 filmvetítés történt előadással, foglalkozással színesítve.

Plakátokat juttattunk el a településekre, amellyel a rendezvényeinket kívánjuk népszerűsíteni. A papírformátum mellett a plakát elektronikusan is szerkeszthető és kinyomtatható. Aktualizáltuk a szolgáltató helyek információs tábláit és információs szórólapjait.

A működési körülményeiket új kiegészítő bútorok (polcok, asztalok, ülőbútorok), IKT eszközök és más technikai kellékek, hangosítás, irodaszerek, játékok vásárlásával, éves terv alapján segítettük.

2018-ban kiemelt szerepet kapott a könyvtári bútorzat, berendezés cseréje. Célunk, hogy a komfortos, otthonos könyvtárbelső még több olvasót csábítsanak könyvtárhasználatra. A bútorzat megújítására közbeszerzési eljárás keretében került sor. Zalaegerszeg körzetében megújult Nagykutas, Lickóvadamos, Zalaszentgyörgy könyvtára. A nagykanizsai ellátási körzetben KSZR forrásból megújult Zalamerenye, Murakeresztúr, Hahót könyvtára, NKA forrásból *Pat* könyvtára. A keszthelyi szolgáltatási körzetben Esztergályhorváti és Zalavár településeken volt könyvtárátadó. Új, nem teljes körű bútorzat került ezeken kívül Bocföldre,

Böde, Búcsúszentlászló, Csonkahegyhát, Csöde, Egervár, Kávás, Misefa, Nemessándorháza, Nemesszentandrás, Petrikeresztúr, Pusztaderics, Pusztaszentlászló, Vöckönd, Zalabér, Zalaháshágy könyvtáraiba.

A KSZR szolgáltatás keretében szervezett képzések és továbbképzések az alábbiak voltak:

Az ezerarcú könyvtáros címmel rendeztük meg 1. féléves KSZR szakmai napunkat május 17-én. Kollégáink közreműködésével színvonalas előadásokat hallhattunk a könyvtáros feladatainak változatosságáról, a könyvtár, mint helyszín sokszínűségéről. Előadók voltak: Czirákné Tóth Edit, Dóráné Mészáros Anikó, Kovácsné Pacsai Edit és Scheiber Veronika hálózatgondozó könyvtárosok.

November 14-én került sor 2. féléves szakmai napunkra *Új utakon a könyvtári fejlesztésekért* címmel. A résztvevők többek között megismerhették a Veszprém megyei KSZR működését, a kistéleplési könyvtárak fejlesztésének jövőbeni elképzelését, hallhatták a települési könyvtárosok körében végzett elégedettségi kérdőív eredményei. Előadók voltak: Dóráné Mészáros Anikó, Pálmann Judit, Sebestyén Horváth Margit. Rövid referátumokból ismerhettük meg 3 zalai község (Alsónemesapáti, Egervár, Zalabér) kulturális életét. A szakmai nap záró programjaként sor került az *Olvasóinkért díj* átadására, melyet Dézsi Ágnes zalabéri könyvtáros vehetett át.

Nagykanizsán 2 alkalommal szerveztek szakmai műhelynapot a települési könyvtárosok részvételével, ahol a gyakorlati tudnivalókat sajátították el.

2 napos regionális szakmai nap szervezői voltunk szeptember 26-27-én. Vidéki helyszíneken, Nagylengyel és Alsónemesapáti községekben Baranya, Somogy, Tolna és Zala megye KSZR munkatársai cserélték ki tapasztalataikat kötetlen formában. Főbb témáink voltak: a könyvtárellátási megállapodások megújítása, a kistéleplési könyvtári szolgáltatás fejlesztései, minőségfejlesztési kérdések megvitatása.

December 17-én került megrendezésre a már hagyományossá vált Könyvtárosok karácsonya. A program része volt az eltelt év értékelése és a legaktívabb települési könyvtárosok jutalmazása egy zenés betlehemes ajándékműsor keretében.

Januárban 20 órás Textlib tanfolyamot tartottunk a kistéleplési könyvtárosok számára, szorgalmazva az elektronikus kölcsönzés bevezetését minél több szolgáltató helyen. A képzést 6 kolléga végezte el. Keszthely 3, Nagykanizsa 1, Lenti 2 textlibes képzést szervezett az év folyamán. A megyei könyvtár 2018-ban nem, de a városi könyvtárak szerveztek alapfokú könyvtárosi tanfolyamokat az új belépők számára. Lentiben 2, Nagykanizsán 1, Keszthelyen 1 tanfolyam szerveződött.

3.5 Nemzetiségi könyvtári ellátás (szöveges ismertető, tendenciák bemutatása)

A nemzetiségi könyvtári ellátás keretében továbbra is a horvát és a cigány nyelvű, témájú dokumentumállományt szolgáltatjuk. Zala megyében a horvát nemzetiségűek ellátása történik, nekik szerzünk be anyanyelvi dokumentumokat. A horvát nyelvű állományunk jelenleg 402 cím, de a horvát nemzetiséggel, nyelvvel, történelemmel, foglalkozó irodalom jóval bővebb.

Ebben az évben összesen 63 nemzetiségi dokumentummal (205187- Ft értéke) gyarapodtunk. Megoszlásuk 29 horvát, 6 cigány, 1 sváb (német), 1 görög, 1 szlovák, 2 lengyel, 4 örmény, 12 szerb, 7 szlovén. Ebből az Országos Idegennyelvű Könyvtártól 20 db-ot kaptunk 94.123,- Ft értékben.

Együttműködési megállapodásunk van a zalaegerszegi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, hogy a gyűjteményünk és szolgáltatásaink aktívabb használatát elősegítsük. A horvát nyelvű állomány nem hasznosul kellőképpen, mert az igénybevevő lakosság földrajzilag távol, a megye déli részén él, csak könyvtárközi kölcsönzéssel vehették igénybe, ezért kezdeményeztük, hogy a nemzetiségi ellátást a települési/nemzetiségi önkormányzatokkal kötött külön megállapodások alapján biztosítsuk.

3.6 Statisztikai adatszolgáltatás: (saját statisztikai feldolgozás megvalósult-e? Ha igen, milyen formában?)

A könyvtári törvény előírása alapján összegyűjtöttük és feldolgoztuk a nyilvános könyvtári hálózat éves statisztikai mutatóit. Szaktanácsadással segítettük a könyvtárakat az adatszolgáltatásban, illetve ehhez nyomtatványokat biztosítottunk. Az adatokat minden könyvtárnak elektronikusan kellett szolgáltatnia a *Kulturális Statisztikai Rendszerben* (<http://kultstat.emmi.gov.hu/>), valamint papír alapon is be kellett küldeniük a megyei könyvtárba. A szolgáltató helyek adatait az ellátó könyvtárak rögzítették, így könyvtárunk az intézmény statisztikája mellett 83 szolgáltató hely adatát rögzítette a rendszerben.

A könyvtárak jelentéseit 2018. március 1-ig kellett elektronikusan rögzíteni és nyomtatott formában is eljuttatni a megyei könyvtárba. Ezt követően - Zala megyei adatgyűjtési feldolgozóközpont - 288 könyvtár (nyilvános települési könyvtárak, szolgáltató helyek, felsőoktatási és szakkönyvtárak) valamint fiókkönyvtár adatait ellenőriztük és véglegesítettük. Az elmúlt évekhez hasonlóan a megyei adatokat feldolgoztuk, megjelentettük a *Zala megye településeinek könyvtári ellátása* című kiadványt (TEKE) nyomtatott formában és közzétettük honlapunkon is: <http://kszr.dfmvk.hu/kszr/statisztika>. A kiadvány előszót, a könyvtárak statisztikai adatait és mutatószámokat tartalmaz. Ezen kívül szöveges elemző tanulmányt is készítettünk, amelyet a Zalai Könyvtári Levelező 2018. 1. számában tettünk közzé.

4. Mutatók

4.1 Könyvtárhasználat

A 2018. évi tevékenység rövid szöveges értékelése.

A tárgyévben kismértékben csökkent a könyvtári beiratkozottak és a könyvtárat aktívan használók száma, valamint a könyvtári látogatások száma is. Sajnos, a könyvtári környezetben (Zalaegerszegen és környékén) élők száma is lassan fogy és öregszik; változnak az olvasói szokások is, különösen a szakirodalmat használók köre és száma csökkent, a felsőoktatásban részt vevők, de már a középiskolások is elsősorban az internet-ről vagy célzottan az oktatási intézményből szerzik/kapják a szükséges irodalmat, információt. Ugyanakkor jelentős réteg keresi a gyermekkönyveket és az olvasmányos irodalmat, a kedvezmények kihasználásával is sokan élnek (családi igények kielégítése egy olvasójeggyel). A látogatások számát ebben az évben negatívan befolyásolta, hogy a könyvtár különböző épületei a felújítás miatt hosszabb ideig zárva tartottak illetve csak korlátozottan voltak igénybe vehetők.

Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Beiratkozott olvasók száma (fő)	15366	15000	14369	94
A tárgyévben a könyvtárat aktívan használók száma (fő)	9870	9800	9475	96
A könyvtári látogatások száma (db)	120055	120100	100992	84
Ebből csoportok (db)	469	470	442	94

4.2 Dokumentumforgalom

A 2018. évi tevékenység rövid szöveges értékelése.

Könyvtárunk dokumentum forgalma a kényszerű forgalomkorlátozások miatt elmaradt a tervezettől, a leállások, átpakolási munkák miatt más tevékenységek, pl. az irodalomkutatások is csak kisebb mértékben valósultak meg. A könyvtárközi kölcsönzéshez az idei évben hozzászámítottuk a megyei könyvtári hálózatba küldött 440 dokumentumot is, de az ODR keretében teljesített 272 dokumentum is jóval több a tervezettnél. Figyelemreméltó tendencia, hogy a könyvtári dokumentumok helyben használata növekvő tendencia, az olvasók szívesen időznek a megújított könyvtári terekben, használják a kutatási lehetőségeket.

Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Kölcsönzött dokumentumok száma (db)	223646	223650	181580	81
E-dokumentumok kölcsönzése (db)	0	0	0	0
Helyben használt dokumentumok (db)	116864	116900	127425	109
Könyvtárközi kölcsönzés - küldött dok. (db)	185	190	712	385
Könyvtárközi kölcsönzés - kapott dok. (db)	283	280	225	80
Irodalomkutatások, témafigyelések száma (db)	84	84	31	37

4.3 Olvasói számítógépek

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Katalógus	4	4	6	150
Olvasói munkaállomás	48	60	44	92

4.4 Online szolgáltatások

A 2018. évi tevékenység rövid, átfogó szöveges értékelése.

Az on-line szolgáltatások esetében növeltük a honlap frissítések számát, a WEB 2.0-ás szolgáltatásokat, az igénybe vehető adatbázisokat – ennek ellenére azt tapasztaljuk, hogy a könyvtári honlap használata csökkenő tendenciát mutat. Jelentős mértékű az OPAC használatának csökkenése, a keresési szokások is változnak (Google használata). A tendencia elemzését elvégezzük, hogy e kedvezőtlen jelenségeken változtatni tudjunk

Online szolgáltatások	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Távhasználatok száma	602606	602000	450951	75

A könyvtár honlapja (teljes webhely) mely nyelveken érhető el	1	1	1	100
A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága (alkalom/hónap átlagosan)	306	300	327	107
A könyvtári honlap tartalomfrissítésének száma összesen	4268	4200	4439	104
A könyvtárban használható adatbázisok száma	7	7	11	157
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma (db)	13	13	14	108
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma (fő)	34530	35000	29640	86
A könyvtári OPAC használatának gyakorisága (használat/év) (kattintás az OPAC-ra)	564555	570000	421311	75
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma (db)	12	12	12	100

4.5 Szolgáltatások fogyasztással élők számára

Szolgáltatások száma	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma	7	10	11	157
Fogyatékossgal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma	27	27	29	107

4.6 Nemzetiségek számára biztosított dokumentumok

A 2018. évi tevékenység rövid szöveges értékelése.

A megyében élő nemzetiségek száma KSH adatok alapján 3.095 fő horvát, a megye lakosságához viszonyított arány 0,011%. Ebben az évben összesen 63 nemzetiségi

dokumentummal gyarapodtunk. Megoszlásuk 29 horvát, 6 cigány, 1 sváb (német), 1 görög, 1 szlovák, 2 lengyel, 4 örmény, 12 szerb, 7 szlovén. Ebből az Országos Idegennyelvű Könyvtártól 20 db-ot kaptunk.

Dokumentumok	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Könyvek	1667	1700	1730	104
folyóiratok	0	1	1	100
Elektronikus dokumentumok	0	0	0	0
Összesen	1667	1701	1731	104

4.7 Használói képzések száma

A 2018. évi tevékenységek átfogó, rövid szöveges értékelése.

A könyvtárunk által folytatott használói képzések számát – a felújítással járó kényszerű korlátozások ellenére – sikerült kismértékben növelnünk, a képzéseken részt vevők száma azonban elmaradt a tervezettől. Ennek oka az is, hogy a korábban nagyobb számú és létszámú, szövegértést fejlesztő képzések helyett több digitális írástudást és könyvtárhasználatot segítő képzést tartottunk, melyek kisebb létszámú csoportokat jelentettek. Jelentősen növekedett a hátrányos helyzetűeket, nyugdíjasokat, fogyatékkal élőket támogató programjaink száma, amely a társadalom nehezebb helyzetben lévő tagjainak fokozottabb bevonását jelzi könyvtári szolgáltatásainkba.

Kompetenciaképzés	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzések száma	461	560	331	72
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzéseken résztvevők száma	11363	11400	7053	62
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési,	94	95	100	106

információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzések száma				
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzéseken résztevők száma	1588	1600	1397	88
A könyvtár által szervezett engedélyezett képzések, továbbképzések száma	0	0	0	0
A könyvtár által szervezett akkreditált képzéseken, továbbképzéseken résztevők száma	0	0	0	0
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozások száma	216	250	327	151
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozásokon résztevők száma	5150	6000	7620	148
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programok száma	11	15	22	200
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programokon résztevők száma	166	200	240	144
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programok száma	0	0	0	0
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programokon résztevők száma	0	0	0	0

A könyvtár által szervezett fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő képzések, programok száma	31	35	37	119
A könyvtár által szervezett fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő képzéseken, programokon résztevők száma	342	400	349	102
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programok, képzések száma	43	45	54	125
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programokon, képzéseken résztevők száma	633	650	748	118
Összes képzés száma	856	1000	871	103
A képzésen résztvevők száma összesen	19242	20250	17407	90
A könyvtároktatást, képzést, könyvtári tevékenységeket támogató kiadványainak száma	0	0	0	0

4.8 Rendezvény, kiállítás

A 2018. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése.

Intézményünkben továbbra is kiemelt figyelmet kapott a fiatal generáció olvasásra ösztönzése és könyvtári ismeretekre, információ megszerzésre vonatkozó foglalkozásainak szervezése. Az iskolákkal, nevelési intézményekkel való kapcsolatrendszerünk lehetővé tette, hogy az alsó korosztály és igény szerint a felső tagozatos tanulók számára is biztosítsuk a csoportos könyvtárlátogatás lehetőségét. A nagy és középső csoportos óvodások, alsó és felső tagozatos tanulók a következő foglalkozási formákon vehettek részt: csoportos foglalkozás, (papírszínház, mesetablet, verses-zenés foglalkozás, író-olvasótalálkozók) könyvtárlátogatás, könyvtárhasználati óra és csoportos kölcsönzés. Szeptemberben ismét felkerestük az iskolákat, hogy az alsó tagozatos korosztályt valamint az érdeklődő felsőbb tagozatosokat csoportos foglalkozásokra hívjuk. Szorgalmaztuk a *nagycsoportos* óvodások könyvtári látogatásait is, hogy az iskoláskort megelőzően már megismerkedjenek a kisgyermek a könyvtár nyújtotta lehetőségekkel. Ők szülői kísérettel regisztrált olvasóként rendszeresen is látogathatják a könyvtárat – ez a családi kötődéseket is segíti. A *napközis csoportok* számára a könyvtárlátogatásokat előzetes egyeztetés szerint tartjuk. Könyvtárlátogatásokra és az ehhez kapcsolódó kölcsönzésre havonta rendszeresen vártuk a jelentkező csoportokat. Az 5-8. *osztályos* tanulók az iskolában megtanult könyvtárhasználati és informatikai ismereteiket mélyíthetik el, valamint internet és katalógushasználatot, közösségi portálok bemutatását is igénybe vehetik előzetes időpont egyeztetés után.

A foglalkozásokat ütemterv alapján, megadott program szerint tartjuk az óvodák és az általános iskolás korosztály számára, kibővítve a számítógépes keresés és az Internet használatának gyakoroltásával. A foglalkozási tematikát a megjelenő új gyermekkönyvek propagálásával

bővítjük folyamatosan. Ezt a tevékenységünket jelentős mértékben segítette az EFOP-3.3.2-16.sz. „EGY KÖNYVTÁRNYI ÉLMÉNY”- TUDÁSTRANSZFER A XXI. SZÁZADBAN A TANULÁS EREDMÉNYESSÉGÉRT- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program a Kulturális intézmények a köznevelés eredményességéért címmel elnyert pályázatunk. 24 hónapos - 2018. február 1-től – 2020. január 31-ig tartó - projektünk megvalósítása során különböző könyvtári, kulturális, olvasásnépszerűsítő, digitális írástudás fejlesztő programokkal segítettük az oktatási-nevelési intézmények tanulóinak kompetenciafejlesztését, ismeret és tudásgyarapítását, amely számos foglalkozási formát, lehetőséget kínál fel az óvodás, általános iskolás és középiskolás korosztályoknak. Ebben a programban (és az NKA támogatásával) lehetőség nyílt számos olvasótábor és Net tábor megvalósítására is. A táborokban író-olvasótalálkozók, versjoga, kézműves foglalkozás, önismereti játékok, közösségfejlesztő feladatok kerültek megvalósításra. Számos kirándulást, kulturális és közösségi programot szerveztünk. Összességében intézményegységeinkben több mint 30 féle tematika mentén valósítottunk meg programokat óvodás kortól középiskolás korosztályig. Kiemelt volt a hátrányos helyzetűeknek szóló szövegértési foglalkozás és a középiskolásoknak szóló kortárs irodalomtörténeti program.

Rendszeres havi-tematikus programmal vártuk a gyermekkel érkező szülőket a **Tappancs Barkácműhely – és Kreatív Családi kézműves klubba**, ahol új kézműves technikákat ismerhettek meg, továbbá az **Örömkörbe**, ahol játszóház, zenebölcső, előadások várták a kisgyermekes családokat.

Cimbora klubunkban olyan gyerekeknek tartottunk olvasásnépszerűsítő foglalkozásokat, aki szeretik a könyveket és szívesen beszélgetnek élményeikről hasonló korú gyerekekkel. Ezt szolgálja a JAVTK-ban működő **Olvasótábori klub** is. Ugyancsak itt szerveztük meg az **Olvasó manó könyvolvasó versenyt** általános iskolásoknak, a **Könyv-és Könyvtárhasználati vetélkedőt** középiskolásoknak. A felnőtteknek az ACSJTK-ban működő **Könyvbarát Kör** biztosít havi irodalmi programokat. Zala megyére kiterjedő programjaink közül ismét megrendezésre került a **József Attila Megyei Versmondó Verseny**, az **Irodalmi Kalandozások** olvasói pályázat. A fogyatékkal élők közül a **Petőfi utcai Gondozóház** gondozottjai a DFMVK-ban, a **Mandulavirág Fogyatékos Otthon** lakói a József Attila Városi Tagkönyvtárban, a **Nyitott Ház** gondozottjai pedig az Apáczai Csere János Tagkönyvtárban vettek részt rendszeres foglalkozásokon. A látássérülteknek a József Attila Városi Tagkönyvtár szervezett programokat.

A civil szervezetek közül a **Zalaegerszegi Lokálpatrióta Klub** tartja rendszeresen összejöveteleit könyvtárunkban; rendezvényeink számos esetben közös szervezésben valósulnak meg a **Zalaegerszegi Női Szalonnal**. A **Göcseji Múzeum** programjainak is helyet adunk, amit újonnan kialakított rendezvénytermünk biztosít. Ezen kívül számos kisebb művelődő közösség (pl. **Game of Boards társasjáték klub**, **Nyugdíjas Pedagógusok Egyesülete**) kötődik intézményünkhöz rendezvényeivel.

A nyári időszakban az Aquacityben működött a **Strandkönyvtárunk**, amely heti két alkalommal a kikapcsolódni vágyóknak nyújtott kulturális élményt; nyolc alkalommal pedig a gyermekek számára szerveztünk foglalkozásokat.

Kiállításaink közül kiemelt volt a több, mint 1000 főt megmozgató 2018. januártól - márciusig tartó „**Minden, amit még nem tudtál a Pál utcai fiúkról**” c. vándorkiállítás, a Petőfi Irodalmi Múzeum szervezésében; az Apáczai Csere János Tagkönyvtár 30 éves évfordulója alkalmából szervezett kiállítás illetve a József Attila Városi Tagkönyvtárban a **Nagy lengyel község bemutatkozik** és a **Könyvtárosok más szerepben** c. kiállítások. Utóbbi tagkönyvtárban havi rendszerességgel működött a **Megmutatom magam!** galéria. A Csácsbozsoki fiókkönyvtárban egy országos vetélkedő keretében **Harry Potter sarok** készült.

Fontos kezdeményezés volt a 2018. februárban elindított **Deák-kert online** szépirodalmi portál, ami a helyi megyei, és országos szinten is értékes irodalmi művek, költeményes, próza, líra, művészeti terület bemutatására törekedett. Kiemelt célunk volt, hogy bemutatkozást biztosítsunk fiatal tehetségeknek, elfeledett, kevésbé ismert költőknek, íróknak, irodalmi híreket, eseményeket közöljünk és a helytörténet vonatkozásában is frissítsük az oldalt.

<http://deakkert.dfmvk.hu/>

2018. február 18-án ünnepeltük meg először a Magyar Írószövetség kezdeményezésére a **Magyar Széppróza Napját** szerte az egész Kárpát-medencében. Ehhez kapcsolódóan irodalmi népszerűsítő programokat szerveztünk, határon túl is, a szlovéniai Lendván. Csatlakoztunk az **Internet Fiesta** országos akcióhoz, amelynek keretében március 22-29 között *Internet, egészség, könyvtár* címmel népszerűsítő programokat szerveztünk. Változatos témákban (egészségtudatos weboldalak, korszerű táplálkozás, lelki egészség, gyógynövények ereje, környezetvédelem) tartottunk foglalkozásokat, ismeretterjesztő előadásokat. Az **Országos Könyvtári Napok** 2018. október 1-7. között került megrendezésre. Nagyon gazdag kínálattal céloztuk meg a város lakosságát, az óvodás kortól a nagyszülőkig. Könyves Vasárnap rendhagyó nyitva tartással vártuk új és régi könyvtárhasználóinkat. Novemberben Zalaegerszegen és Nagykanizsán az új könyvtári trendeket bemutató konferenciát szerveztünk **Élő könyvtár** címmel.

A könyvtár öt facebook profillal rendelkezik (Deák Ferenc Megyei Könyvtár, József Attila Városi Tagkönyvtár, Gyermekkönyvtár DFMK Zalaegerszeg, Zala Megyei Kistérségi Szolgáltató Rendszer, Tagkönyvtár Apáczai Csere János), ezeken osztjuk meg az érdeklődőkkel a könyvtári programokat, eseményeket, aktuális híreket. A webkettes szolgáltatások körét bővítettük az Instagram alkalmazás kihasználásával, és a gyermekkönyvtári blog szolgáltatásunkkal is, így olvasóinkat még szélesebb körben tudtuk megszólítani.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	Változás %-ban az előző évhez képest
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvények száma összesen	2052	2100	1904	93
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvényeken résztvevők száma	76568	76600	82414	107
A könyvtárban szervezett időszak kiállítások száma	42	42	30	71
A könyvtárban szervezett időszak kiállítások látogatóinak száma	8484	8500	7231	85
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvények száma	95	120	104	109

Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvényeken résztvevők száma	3579	4000	3930	110
A megyei hatókörű városi könyvtár esetében az általa ellátott kistélepüléseken szervezett rendezvények száma	1049	1050	957	91
A megyei hatókörű városi könyvtár esetében az általa ellátott kistélepüléseken szervezett rendezvényeken résztvevők száma	41908	41000	41275	98
Egyéb rendezvények száma	74	75	72	96
Egyéb rendezvényeken résztvevők száma	32082	33000	3835	12

4.9 Használói elégedettség mérés

A 2018. évi tevékenység rövid szöveges értékelése.

Rendezvényekre vonatkozó elégedettségi vizsgálatot végeztünk több belső és külső rendezvény színhelyén, illetve a kistélepülési könyvtárosok elégedettségi felmérését is elkészítettük a megyei könyvtár szolgáltatásaival kapcsolatosan. A mérések eredményeit értékeltük és tanulságait a szolgáltatás szervezése terén hasznosítjuk.

Használói elégedettség mérések	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
A használói elégedettség-mérések száma	3	1	2	66
A használói elégedettség-mérések során a válaszadó használók száma	481	400	141	29

4.10 Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások

A megyei műhelynapok száma emelkedett. Ezeket a 2.4 pontban ismertetjük részletesen. A résztvevő könyvtárak számát 2017-18-ban a KSZR-rel együtt adtuk meg. KSZR nélkül a résztvevő települések száma 12, de ugyanennyi volt 2017-ben is.

A megyei hatókörű városi könyvtár koordinációjával, valamint Vidra Szabó Ferenc szakértő közreműködésével minősítésre készülő települési könyvtár a Lenti Városi Könyvtár.

Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Műhelynapok száma	3	4	7	175
Részvevő települési könyvtárak számaránya –KSZR nélkül (%)	12	12	12	100
A megyei hatókörű városi könyvtár koordinációjával minősítésre készülő települési könyvtárak száma	0	1	1	100

4.11 Községi szolgálat/önkéntesség

A 2018. évi tevékenység rövid szöveges értékelése.

Az év során további két középiskolával kötöttünk együttműködési megállapodást. A közösségi szolgálatban a fiatalok változatos tevékenységeket végeztek, a könyvtári állományok rendezésétől a rendezvényeken, programokon való segítségig.

Közöségi szolgálat/önkéntesség	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Az iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma	80	80	67	84
Az iskolai közösségi szolgálat fogadására a köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma	10	10	12	120
A könyvtárban dolgozó önkéntesek száma	0	0	0	0

4.12 Partnerség

A 2018. évi tevékenység rövid szöveges értékelése.

Könyvtárunk tevékenységében jelentős szerepet kapnak partnereink, akikkel együttműködve szervezzük programjainkat, bővítjük szolgáltatásainkat. Legnagyobb mértékben a kistelepülési önkormányzatokkal működünk együtt, a kistelepülési könyvtári szolgáltatások körében (ennek részleteit beszámolóinkban mutatjuk be). Kiterjedt kapcsolatot ápolunk a közoktatási intézményekkel, számukra sokrétű, oktatást és tanulást segítő programok kínálatával élünk. Folyamatosan bővítettük kapcsolatrendszerünket a civil szférával, újabb közösségekkel állapodtunk meg, hogy tapasztalatainkkal, infrastruktúránkkal, könyvtári eszközeinkkel segítsük céljaik megvalósítását.

A könyvtárral írásos együttműködést kötő partnerek száma	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Civil szervezetek	3	6	6	200
Határon túli könyvtárak	1	1	1	100

Vállalkozók	1	1	1	100
Oktatási intézmények	13	13	14	107
A kistélepülési önkormányzattal kötött megállapodások száma	245	245	245	100
Egyéb	8	8	8	100
Összesen	271	273	275	101

4.13 Digitalizálás

Rendelkezik-e a könyvtár digitalizálási stratégiával? Melyek a főbb célkitűzések? Stratégiai környezethez (pl. Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia) való kapcsolódás

Az intézmény digitalizálási terve 2018-ban nem készült el. A Közgyűjteményi digitalizálási stratégia (KDS) (2017-2025) alapján szeretnénk a jövőben kialakítani egy hosszú távú tervet. Az állományvédelmi szempontú digitalizálás helyett a szolgáltatás központú digitalizálás kerül előtérbe. A digitalizálást részben saját eszközzel (2018-ban vásároltunk A/2 könyvszkennert és mikrofilm szkennert az EFOP-4.1.8-16-2017-00046 kódszámú pályázati forrásból), részben külső partner bevonásával (ARCANUM Kft.) kívánjuk megvalósítani. A digitalizálás során együttműködünk Zala megye közgyűjteményeivel, a múzeumokkal és a megyei levéltárral.

Milyen digitalizáló eszközökkel rendelkezik?

Eszköz neve, típusa	Darabszám
A/3 lapszkenner	2
Zeutschel Omniscan OS12002 Advanced Plus, A2+ könyvszkenner	1
Zeutschel Delta HD mikofilmszkenner	1

Hol teszik közzé a digitalizált állományt? (Europeana, honlap, zárt hálózat)

A digitalizált állomány elérhetősége a honlapunkon:

- <http://adatbazisok.dfmk.hu/adatbazis>
- <http://dfmk.dfmvk.hu/elektronikus-konyvtar/adatbazisok>

A Zala megyei sajtó NKA pályázatból digitalizált lapszámai elérhetőek a Hungaricana adatbázisban, valamint az Arcanum Digitális Tudománytárban.

Milyen online szolgáltatások vannak?

- Tematikus gyűjtemények online elérése, letöltése, hivatkozás a forrásoldal megnevezésével
- Webes tartalom elérése
- Regisztrált felhasználóként a jogosultságok folyamatosan bővülnek

Milyen célok alapján digitalizál? (%)

Cél	Arányszám (%)
Szolgáltatás	40
Állományvédelem	50
Elektronikus dokumentumküldés	5
Reprográfia	5

Digitalizálás	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Digitális objektumok száma	0	0	0	0
Teljes dokumentumok száma	0	0	0	0
Könyv	2	18	4	200
Folyóirat	11	20	11	100
Hanganyag	0	0	0	0
Audiovizuális dokumentum	0	0	0	0
Kép	1529	1529	1529	100
Egyéb	1	1	1	100
Összesen	1543	1568	1545	100
Online elérhető	1543	1568	1545	100
Helyben használatra elérhető	1543	1568	1545	100

Digitalizált könyveink:

- A Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a megyei könyvtári ellátás története. 1950-2010. Szerk. Kiss Gábor, Sebestyén Horváth Margit. Zalaegerszeg, 2012.
- "Használd a jók benned vetett bizalmát" Deák Ferenc tisztelete Zala megyében. Szerk. Kiss Gábor. Zalaegerszeg, 2004.
- Csányi László és kortársai. 2017. Szerk. Kiss Gábor, Molnár András
- Széchenyi és Zala. 2018. Szerk. Kiss Gábor

Folyóiratok/időszaki kiadványok:

Intézményünk kiadványai:

- Zalai könyvtári levelező
- Olvasó Lurkó
- Zala megyei újságok (8 lap)
- Tarkaforgó (módszertani kiadványsorozat) 22 db

A 2017-ben digitalizált 8 féle újság összes lapoldala 30000 oldal volt. A digitalizálást az Arcanum Kft. végezte el.

- Magyar Paizs
- Zalamegye
- Zalamegyei Újság
- Zalai Magyar Élet
- Zalai Összetartás
- Zala (1948-1953)
- Zalai Közlöny
- Balatonvidék

Egyéb kiadvány: Zala megye településeinek könyvtári ellátása (TEKE) Szerk. Sebestyénné Horváth Margit (13 db)

Milyen online elérhető adatbázisok vannak (cél, használói adatok)?

Arcanum Digitális Tudománytár – kutatók számára igénybevehető.

IV. FEJLESZTÉSEK:

1. Intézményi terek / épületek infrastrukturális fejlesztési tervek bemutatása

A könyvtár épületének és vele együtt a tagkönyvtárak bútorzatának, informatikai eszköztárának fejlesztésére 2017-ben készült el egy pályázat, melyet 2017. végén nyert el az intézmény EFOP-4.1.8-16 szám alatt, A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár tanulást segítő infrastrukturális fejlesztése címmel.

2. Megvalósult infrastrukturális fejlesztések

A projekt címe: *A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár tanulást segítő infrastrukturális fejlesztése (EFOP-4.1.8-16-2017-00046)*

A támogatás összege: 82 466 709,- Ft

A projekt ideje: 2018. január 1 - 2018. december 31.

Cél: A köznevelést és az egész életen át tartó tanulást segítő könyvtári szolgáltatásokhoz szükséges infrastrukturális feltételek kialakítása, a kompetenciafejlesztést, az oktatást és az ismeretterjesztést elősegítő infrastruktúra kialakítása, fejlesztése.

A projekt részterületei:

1. A fejlesztés helyszínéül szolgáló tanulási, kreatív foglalkoztató, oktatási célú terek valamint audiovizuális ismeretek elsajátítására alkalmas helyiségek tereinek átalakítása, meglévő helyiség korszerűsítése, ehhez kapcsolódóan engedélyhez nem kötött belsőépítészeti kialakítások a tanulási folyamatokhoz szükséges kiszolgáló helyiségekben:

A kialakított terek:

- Oktató és előadóterem
- Helyismereti gyűjtemény és kutatóterem
- Oktatóterként is használható olvasóterem, zenei részleg, közösségi tér
- Gyermekek foglalkoztató tér

Elvégzett munkák:

- világítás korszerűsítés, LED világítás
- klimatizálás,
- hálózati végpontok kiépítése,
- padlózat csere, laminált padló
- válaszfal és álmennyezet építés,
- árnyékolás: szalagfüggöny
- önműködő ajtók beépítése.

Költsége: 28 328 907,- Ft

2. A könyvtári IKT eszközök fejlesztése:

- szerver,
- számítógépek,

- laptopok,
- nyomtatók,
- projektorok,
- digitalizáló eszközök (könyv- és filmszkennerek)
- egyéb IKT-eszközök és szoftverek.

Költsége: 25 126 049,- Ft

3. A könyvtári terekben oktatási és foglalkoztatás jellegű tevékenységhez kapcsolódó bútorok és egyéb eszközök beszerzése.

- Polcok, szekrények
- asztalok,
- ülő bútorok
- gyermek bútorok
- paravánok
- dobogó
- szőnyegek
- hangosítás kialakítása (hangfalak, mikrofonok, keverő, erősítő)
- akadálymentesítés eszközei (lépcsőjáró, akadálymentesített ajtó, indukciós hurok, nagyító-felolvasó gép, Braille térképek)

Költsége: 18 655 135,- Ft

A megvalósítás helyszínei:

- Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár (DFMVK) Zalaegerszeg, Deák tér 6.
- József Attila Városi Tagkönyvtár (JAVTK) Zalaegerszeg, Landorhegyi u. 21.
- Apáczai Csere János Tagkönyvtár (ACSJTK) Zalaegerszeg, Apáczai tér 5.

A projekt megvalósításával egy időben került sor a Zalaegerszegi Tankerület beruházásában a Császboszoki fiókkönyvtár új épületének kialakítására és intézményi forrásokból történő berendezésére.

3. Jelentősebb eszközbeszerzések

Megnevezés	darab	forint	megjegyzés
Gépjármű	0	0	
ebből személygépkocsi	0	0	
Számítógép	28	7105739	EFOP-4.1.8-16-2017-00046 pályázat
ebből olvasói	22	3712032	
ebből szerver	1	2437000	
Fénymásoló	1	811000	EFOP-4.1.8-16-2017-00046 pályázat
Szkenner	3	13563000	EFOP-4.1.8-16-2017-00046 pályázat
Storage, egyéb adattároló (kapacitását a megjegyzésbe kérjük megadni Tb-ban)	0	0	
IKR fejlesztés	0	0	
egyéb: szoftverek	75	2085429	EFOP-4.1.8-16-2017-00046 pályázat
egyéb: multifunkciós nyomtatók	3	637794	EFOP-4.1.8-16-2017-00046 pályázat
egyéb: projektor, vetítívászon, konzol	4	615556	EFOP-4.1.8-16-2017-00046 pályázat

egyéb: bútorzat, szőnyeg, hangosító berendezések	415	17667556	EFOP-4.1.8-16-2017-00046 pályázat
egyéb: akadálymentesítés eszközei	2	1295110	EFOP-4.1.8-16-2017-00046 pályázat
Eszközbeszerzésre fordított összeg összesen (Ft)	534	43781184	

Az IKT eszközök és a bútorzat beszerzésére közbeszerzési eljárásban került sor.

A táblázatban megadott eszközök nem tartalmazzák a KSZR forrásból a kistélepülések számára beszerzett eszközöket.

4. Pályázatok, projektek

A 2018. évi tevékenység rövid szöveges értékelése.

Pályázati forrásaink döntően két helyről származtak, a Nemzeti Kulturális Alaptól és az európai uniós támogatásokból. Egy programunkhoz és egy kiadványunkhoz helyi (önkormányzati és közalapítványi) forrást vettünk igénybe. A Nemzeti Kulturális Alaptól 3 828 024 Ft támogatást nyertünk el szakmai programjaink megvalósítására, melyeket az év során intézményi és megyei keretek között le is bonyolítottunk. A 127 993 210 Ft összértékű európai uniós pályázatok közül az EFOP-4.1.8-16-2017-00046 projekt fejlesztési jellegű volt, az oktatási célú könyvtári terek megújítását szolgálta és az év végére befejeződött. A másik két projekt, mely az oktatási intézményekkel kötött megállapodások alapján illetve az életem át tartó tanulás jegyében indult, folytatódik ebben az évben is.

Hazai pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdetje	Befejezése
Olvasásnépszerűsítő olvasótáborok a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtárban	1.328.024 Ft	1.328.024 Ft	NKA	2018.01.01.	2018.12.31.
Szép az irodalom – kortárs szépirodalmi olvasásnépszerűsítő programsorozat	500.000 Ft	500.000 Ft	NKA	2018.04.01.	2018.09.30.
Országos Könyvtári Napok Zala megyében 2018.	2.236.850 Ft	1.600.000 Ft	NKA	2018.10.01.	2018.10.08.
Közösség..Tudás...Élmény...Kreativitás: Az élő könyvtár szakmai továbbképzése	1.058.816 Ft	400.000 Ft	NKA	2018.11.05.	2018.11.12.
„A kaméleon pedagógus így csinálja. Flow élmény a tanulásban.”	70.000 Ft	45.000 Ft	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Gazdasági Bizottság	2018.04.26.	2018.04.26.

Egyéb támogatások					
Széchenyi és Zala. Tudományos emlékülés Széchenyi István gróf születésének 225. évfordulója tiszteletére című tanulmánykötet kiadására	120.000 Ft	120.000 Ft	Zalaegerszeg Kultúrájáért Közalapítvány	2018.08.31.	2018.08.31.

Európai Unió pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdetje	Befejezése
EFOP-4.1.8-16-2017-00046	82466709	82466709	EU Regionális Fejlesztési Alap	2018. január 1-	2018. december 31.
EFOP-3.3.2-16-2016-00202	21513189	21513189	EU Európai Szociális Alap	2018. február 1-	2020. január 31.
EFOP-3.7.3-16-2017-00086	24013312	24013312	EU Európai Szociális Alap	2018. május 1-	2019. november 30.

Egyéb, nem hazai forrásokra épülő pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdetje	Befejezése
0	0	0	0	0	0

5. A menedzsment és a minőségirányítási tevékenységek megvalósulása 2018-ben, a megyei hatókörű városi könyvtár kommunikációs tevékenységének bemutatása

A minőségirányítás területén folytattuk a 2017-ben megkezdett munkát. A Minőségirányítási Tanács havonta ülésezik, mentorunk segítségével kéthavonta műhelynapot tartunk az aktuális feladatokról. Tanulmányoztuk a KMÉR új rendszerét, számba vettük a Minősített Könyvtár pályázatra való felkészülés lépéseit. Kidolgoztuk az intézmény Panaszkezelési Szabályzatát és a szolgáltatási előírást: ez alapján dolgozunk. A hasznos javaslatokat felhasználjuk a tervezésnél.

Megalkottuk szervezetünk közös értékrendjét és magatartási kódexét.

Felülvizsgáltuk a Stratégiai tervet, a Könyvtárhasználati szabályzatot és az egyéni értékelési rendszert. A partnerlistát és a képzési tervet folyamatosan aktualizáljuk. Kollégáink aktívan vesznek részt a Könyvtári Intézet ingyenes továbbképzéseiben, valamint „Az én könyvtáram” projekt képzéseiben. Munkacsoportokat alakítottunk, hogy a kollégáinkat is aktív részvétellel ösztönözzük a minőségirányítási rendszer kialakításában. Foglalkozunk a folyamatszabályozással, a teljesítményértékeléssel, elégedettségmérésekkel. Kérdőíveket állítottunk össze a különböző felhasználói csoportok részére. Folyamatosan mérjük a rendezvényeken részt vevők elégedettségét, kérjük véleményüket.

Jelentős előrehaladást értünk el a belső kommunikáció terén: számos új szóbeli és írásbeli kapcsolattartási formát honosítottunk meg a szervezeti kultúra fejlesztése érdekében.

(Kiadványok száma, Kommunikációs költségek nagysága (Ft), TV megjelenés száma, rádió megjelenés száma, írott sajtó megjelenés száma, e-sajtó megjelenés, fizetett hirdetések száma, stb.)

Az év során jelentősen nőtt a TV-ben és az írott sajtóban történő megjelenések száma. Csökkent a rádió megjelenéseké, mert az év során jó időre elnémult az Egerszeg Rádió, más rádiók kevésbé érdeklődtek. A közösségi médiában megjelenő hírek esetében - a korábbi évektől eltérően - csak az intézményről mások által közzétett híreket vettük számításba.

Kommunikáció	2018. évi tény	2019. évi terv
Kommunikációs költségek (Ft)	26548	35000
TV megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	83	60
Rádió megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	33	25
Írott sajtó megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	324	250
Online hírek	151	80
Közösségi médiában megjelenő hírek	65	60
Hírlevelek	14	14
Fizetett hirdetések száma (médiától függetlenül, becsült érték)	3	4
Egyéb:....	0	

6. Elektronikus szolgáltatások

(Távolról elérhető és helyben igénybe vehető szolgáltatások fejlesztése.)

Szolgáltatás	2018-ban megvalósult (I/N)	Részletek
Honlap	I	Deák kert portál, E-learning felület fejlesztése
OPAC	N	
Adatbázisok	I	Zalai Tudástár továbbfejlesztése
Referenz szolgáltatás	N	
Közösségi oldalak	I	Facebook és Instagram oldalak információval való ellátása; a gyermekkönyvtári blog frissítése
RSS	N	

7. Innovatív megoldások, újítások: (a táblázat csak minta)

Megnevezés, leírás	
Zalaegerszeg város szervezésében hirdetett közösségi programokon való részvétel	Városi Farsang-jelmezes felvonulás. Közösségerősítő, és motivációs hatás a kollégák részvételével. Csapatszellem erősítése a tagkönyvtárak munkatársainak bevonásával.
DFMVK-Instagram oldal	Könyvtári események, aktualitások, irodalmi hírek, közösségi érdeklődésre számot tartó programok fotóval (fényképpel), esetenként videóval népszerűsített felülete.
ZEGerésző; Guglizz Rá!; Fel a Netre Öregem!	-5 fordulós online várostörténeti vetélkedő a szabadságharc évfordulója alkalmából; -6 fordulós online vetélkedő (Apáczai Csere János Tagkönyvtár) -10 fordulós online vetélkedő (József Attila Városi Tagkönyvtár-KSZR)

GOB (Game Of Boards)	Társasjáték havonta egy alkalommal, elsősorban felnőtteknek szóló közösségi program a szabadidő hasznos eltöltésére. A legújabb játékok bemutatása.
Tappancs Barkácműhely és Kreatív Családi Kézműves Klub; Örömkör	Havi rendszerességgel tematikusan felépített programsorozatok családok számára.
Lépcső és ablakfelület interaktív felületté alakítása	Könyvtári események, rendezvények, országos programok népszerűsítése színes feliratok, költők, írók, események szalagszerű formába történő nyomtatásával, és kiragasztásával
Vak-Randi könyvek	Valentin nap alkalmából férfiakra és nőkre előre becsomagolt és kívülről leltári számmal ellátott könyvek kölcsönzési lehetősége
Ajándékkártya	Karácsonykor, illetve egyéni igény alapján beiratkozás ajándékozása
Strandkönyvtár	Az AquaCity Vizicsúszda és Élmenypark közreműködésével, együttműködési megállapodás alapján a gyermekeknek táborig foglalkozások tartása a nyári időszakban hetente 1 alkalommal. A felnőtteknek hetente két alkalommal kölcsönzési és helyben olvasási lehetőség biztosítása könyvek és folyóiratok széles választékából, beiratkozási lehetőséggel. Társasjáték helyben használat, vetélkedőkkel, tematikus napokkal kiegészítve.
Meglepetés idézet Posztolj Verset!	Karácsonykor kis üzenettel (vers, regény idézet) kedveskedtünk olvasóinknak. A gittegylet.com internetes portál kezdeményezése – április 11-én méltó megemlékezés a költészet magyar képviselőiről. Szívemből verselek program megvalósítása középiskolások bevonásával. Kreatív versírás és rajzos bemutatkozás.
Magyar Szépróza Napja	Kortárs irodalmi kötet bemutató, közönségtalálkozó, ifjúsági olvasásnépszerűsítő programok (Vörös István, Bubits Tünde)
Múzeumok Éjszakája	Hagyományosan tematikus délutánnal készültünk. „Ezt hallgattuk, ezt olvastuk anno...” az 50-es és 60-as évek olvasmányélményei, filmjei, zenéi. Időutazás helyszíni idegvezetéssel.
Honlapunk tartalmi megújítása	Honlapunkon nemcsak az aktuális programokat, megszokott könyvajánlókat tettük közzé, hanem hasznos és érdekes cikkeket, melyek kiegészítéseként könyvtárunk állományából ajánlunk könyveket, folyóiratokat, CD-eket, DVD-eket.
Rendezvények, közösségi szolgáltatások bővítése	Zalai Kutyasuli Terápiás Csoportja kutyás játszóház Cseperedők 0-3 éves korig - Tipegők 3-6 éves korig - Lépegetők 6-12 éves korig.
Ünnepi Könyvhét	Líra könyvesbolt helyszíni kitelepülése
Mimosa Art	Irodalmi találkozók kávéházi környezetben

8. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük

Bevételeink közül a működési bevételek a vártnál kisebb mértékben folytak be, elsősorban az olvasószolgálati bevételek csökkentek. Bevételi oldalon plusz forrásként jelentkezett az állami támogatás emelkedése és az EU-s pályázatok előleg finanszírozása, melyek felhasználása a kiadási oldalt is jelentős mértékben emelte. Kiadási oldalon a működési kiadások mellett (személyi költségek, járulékok, dologi kiadások) jelentős mértékű volt a beruházások és a felújítások költsége, melyek a fejlesztési projektekhez kapcsolódtak.

Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása:

	Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	eltérés %-ban 2017-hez képest
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	25043	28000	19031	76
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevétel (nem fenntartótól származó bevételek)	25043	28000	19031	76
	– ebből a késedelmi díjbevétel (forint)	1238	1500	736	59
	– ebből beiratkozási díjbevétel (forint)	1822	2000	1592	87
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	404571	366711	544692	134
	– ebből fenntartói támogatás	81156	57537	78960	97
	– ebből felhasznált maradvány	9623		3790	39
	– ebből központi költségvetési támogatás	112600	134700	134700	119
	– ebből kistéleplési kiegészítő(KSZR) támogatás	175200	174474	174474	99
	– ebből pályázati támogatás	25992		152768	587
	– a pályázati támogatásból EU-támogatás	0		127580	100
	Egyéb bevétel összesen	0		0	
Bevétel összesen	429614	394711	563723	131	
Kiadás	Személyi juttatás	160200	170364	177864	111
	Munkaadókat terhelő összes járulék	35850	35145	34998	97
	Dologi kiadás	210026	171202	173792	83
	Beruházás			100351	100
	Felújítás			21094	100
	Egyéb kiadás	19746	18000	18000	91
	Kiadás összesen	425822	394711	526099	123

Létszám és bérgazdálkodás

Dolgozói létszámunk összességében nem változott, egy kis átrendeződés történt, eggyel kevesebb egyéb felsőfokú végzettségű munkatársunk volt, egy szakképzett munkatársunk részmunkaidős lett és kettővel növekedett a középfokú végzettségűek száma.

Dátum: Zalaegerszeg, 2019. február 27.

.....
aláírás
Intézményvezető